

Skifferfest x 2

Skifferfasader som både förstärker stenstadens identitet och förvaltar den växande stadens framtid. Det råder skifferbonanza i Uppsala hösten 2024.

TEXT OCH FOTO **PETER WILLEBRAND**

Två fasadprojekt i natursten har i år satt tonen för Uppsalas snabba tillväxt. Skiffertornet är namnet på det tolv våningar höga nya skifferbeklädda landmärket som reser sig i stadsdelen Kvarngärdet, en kort promenad från centrum.

Samtidigt har den uppmärksammade nya stadsdelen Rosendal i stadens södra del fått ett så kallat multihus med en fasad i skiffer som knyter an till den omgivande arkitekturen.

Uppsala stenstad är sedan tidigare klassad som riksintresse och Skiffertornet stod inflyttningsklart i somras. Bakom projektet står bostadsutvecklaren Nordr, vars vision varit att bygga ett kvarter som smälter in i områdets typiska funkis-stil.

– Skiffertornet är det mest centrala bostadshuset med en sån här höjd i hela Uppsala och hela kvarteret bidrar till att förstärka stenstadens gräns, säger Stefan Pollard.

Han var föreskrivande arkitekt på Arkitema när huset ritades men driver sedan ett par år tillbaka egna kontoret Common People, som han grundat tillsammans med fyra kollegor.

Skiffer var tidigt ett förstahandsval i urvalsprocessen som bland annat förgicks av flera studiebesök av Tegnér's Torn vid Barnhusbron mot Vasastan i centrala Stockholm. Tornet var en av finalisterna i tävlingen Årets Stockholmsbyggnad 2020 och är klätt i en grön spansk skiffer som för tankarna till ärgad koppar.

– Skiffern är en stensort med många olika nyanser och djup

”Skiffern är en stensort med många olika nyanser och djup i sin rena obearbetade form. Vi ville förstärka nyanserna och valde en kombination av två spanska skiffer”

i sin rena obearbetade form. Vi ville förstärka nyanserna och valde en kombination av två spanska skiffer, en i grönt och en i grått, förklarar Stefan Pollard.

Skiffern skiljer också tornet från omgivande bebyggelse på ett subtilt sätt, betonar han.

– Samtidigt är det ett material som andas exklusivitet, vilket understryker tornets betydelse för Uppsalas stadssiluett.

Sättet att montera skiffern med infästningar är väldigt effektivt och gör även att människorna i husen kommer materialet väldigt nära rent fysiskt.

– Det blir väldigt påtagligt. Av den anledningen har vi på vissa ytor, som i bottenplan, valt en annan typ av infästningar som ligger mer dolda i skiffern.

Kvarteret består av tre hus i tre olika höjder. Ett lägre hus på tre våningar ansluter till den övriga bebyggelsen i området och har en stor takterrass högst upp för alla som bor i kvarteret.

– Huset längs Torkelsgatan är fem våningar högt med plats för flera butiker och ett kafé.

Utsikten från samtliga bostäder är en av de viktigaste elementen i byggnadens gestaltning. Alla lägenheter, från små ettor till rymliga femmor, har egna balkonger.

– Vi har arrangerat rum och fönsterpartier för att de ska ge så mycket utsikt över centrala Uppsala som möjligt. Dessutom finns både små och stora lägenheter riktigt högt upp i huset, ettor och tvåor finns så högt upp som på tionde våningen.

Uppsala är Sveriges snabbast växande större stad och stadsdelen Rosendal har blivit ett exempel på en modern och varierad arkitektur som ska tillgodose den expanderade stadens framtida krav. Det är en pågående och stadsnära förvandling som förenar landskap, arkitektur, miljökrav och infrastruktur och som fått många beslutsfattare och stadsplanerare från andra städer att förlägga ett studiebesök till Uppsala.

Ett så kallat multihus vid Rosendals torg är det senaste exemplet på områdets utmärkande arkitektur. Huset ska som namnet antyder fylla flera funktioner. Byggnaden rymmer bland annat en idrottsbuss som kan delas i två, med 150 publikplatser i var-

Skiffertornet utmärker sig med sin höga höjd i centrala Uppsala och markerar samtidigt stadsgränsen. Alla lägenheter har balkonger.

Kvarteret Skiffertornet består av tre hus i tre olika höjder. Ett lägre hus på tre våningar ansluter till den övriga bebyggelsen i området och har en stor takterrass högst upp för alla som bor i kvarteret.

Olika skiffersorter i de omgivande fastigheterna flätats samman med nya Multihuset i Uppala.

dera hall, ett bibliotek med hörsal för 100 personer och lokaler för kulturskola. Projektet utmärks av höga krav på hållbarhet och har byggts enligt certifieringen miljöbyggnad Silver. Den totala byggtan uppgår till cirka 4 000 kvadratmeter (BTA).

Ur samhällsmedborgarnas perspektiv ska huset fungera som ett nav för flera olika målgrupper, med vuxna i lokalerna under alla öppettider för ökad trygghet. Lokalerna har delvis genom-siktliga partier i glas och många öppna flöden. Multihuset är också sammanlänkat med de intilliggande bostadshusen.

– Med hyresrätter, bostadsrätter och multihus i samma fastighet får vi en bra blandad miljö med trygghetsfokus redan från början. Det blir en plats att mötas och låna böcker, för bostadsrättsföreningar att ha sina årsmöten och för barnens aktiviteter, sammanfattade Erik Pelling, kommunstyrelsens ordförande vid byggstarten för ett par år sedan.

När tidningen Sten besökte huset inför invigningen i slutet av oktober var det inte helt färdigt utvändigt i alla detaljer. Men det är uppenbart att skifferfasaden är ett viktigt element som sömlöst förenar huset med övriga byggnader, som uppvisar ett varierat utbud av skiffersorter.

– Vi ville hitta en ton som både ger huset sin egen identitet och samtidigt smälter in med den övriga bebyggelsen i området, säger Sofia Smedegård, som var föreskrivande arkitekt när hon tidigare arbetade för Sweco men idag är kreativ ledare för AIXs Uppsalakontor. ■

De olika skiffersorterna både binder samman byggnaderna och ger dem en egen identitet.

Projekt: Skiffertorget
Beställare: Nordr
Arkitekt: Arkitema
Stenleverantör: Nordskiffer

Projekt: Multihuset Rosendal
Beställare: Uppsala kommun.
Arkitekt: Sweco
Stenleverantör: Nordskiffer

Rosendal är ett snabbt växande bostadsområde med en varierad arkitektur och en progressiv stadsplanering som lockar många besökare.